

ویژگی‌های کیفی اطلاعات مالی و نقش آن در تصمیم‌گیری مدیران

علیرضا فرساد، کارشناس ارشد مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب (گرایش مالی)
حامد تیرانداز، کارشناس ارشد مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب (گرایش مالی)

چکیده

امروزه، اطلاعات به سلاخی برای امتیازات اقتصادی و اجتماعی تبدیل شده است. گسترش و دامنه‌گردش اطلاعات و سهم مؤثر آن در تصمیم‌گیری‌ها و پیشرفت‌های اجتماعی، موجب تحولات بنیادی در جوامع گردیده و به همان اندازه که در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها نقش مهمی دارد، موجب بالا رفتن آگاهی‌ها، بینش فردی و تغییر رفتار در اجتماعات نیز شده است و این همان انقلاب سیاسی اطلاعات است. در عصر کنونی به جرأت می‌توان گفت که تصمیم‌گیری، یکی از ارکان اصلی مدیریت است و بعضی از متفکران در علم مدیریت، تصمیم‌گیری را اساس تمام وظایف مدیران می‌دانند و برخی نیز آن را یکی از وظایف اصلی مدیران تلقی می‌کنند. تصمیم‌گیری بهینه با توجه به کمبود منابع و ازدیاد مصارف، جایگاه بخصوصی را در سازمان‌ها برای خود فراهم نموده و می‌توان گفت سازمانی موفق است که دارای یک فرد با ذوق تصمیم‌گیری به موقع است و این سازمان زمانی بر مشکلات فایز خواهد آمد که تصمیمات درست را اخذ نماید. در تحقیق حاضر، ویژگی‌های کیفی اطلاعات مالی و نقش آن در بهبود تصمیم‌گیری مدیران مورد بررسی قرار می‌گیرد که از جمله مهم‌ترین عوامل اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری است و موفقیت مدیران هم‌درگرو تصمیم‌گیری بهتر می‌باشد.

واژگان کلیدی:

اطلاعات، اطلاعات مالی، تصمیم‌گیری.

مقدمه

امروزه، سازمان‌ها- اعم از کوچک و بزرگ- درگیر موقعیت‌ها و شرایط به مراتب پیچیده‌تری نسبت به گذشته‌اند. موضوعاتی همچون رقابت فشرده در بازار، نوسان‌های اقتصادی، بحران‌های روزمره در روابط بین‌المللی، پیشرفت سریع فناوری در اغلب زمینه‌ها، حساسیت بیش از پیش عامل انسانی در سازمان و بسیاری از مسایل دیگر، مدیریت سازمان‌ها را بسیار دشوارتر از گذشته کرده است و بر این اساس لازم است که تحقیقاتی در زمینه ویژگی‌های کیفی اطلاعات و تأثیر آن بر بهبود تصمیم‌گیری انجام شود.

سیستم اطلاعات حسابداری به عنوان یک سیستم فرعی سیستم اطلاعات مدیریت، جزو ابزارهای مهم تهیه‌کننده اطلاعات مناسب جهت اتخاذ تصمیم می‌باشد. کار این سیستم از یک طرف، به کیفیت اطلاعات ارایه شده توسط آن و از طرف دیگر، به بهره‌برداری مناسب مدیریت از آن بستگی دارد. اجرای وظایف دشواری که بر عهده مدیران محول گردیده، مستلزم تحمل مخارج سنگینی است که باید برای تأمین آنها منابع کافی در اختیار باشد و چون تصمیمات مدیران نقش بسزایی در این راستا دارد و از طرفی، منابع هم کمیاب

است، لذا لازم است که مدیران - اعم از دولتی یا خصوصی - هر چه بیشتر با استفاده از اطلاعات لازم نسبت به اتخاذ تصمیمات مؤثر مبادرت ورزند.

اهمیت و ضرورت تحقیق

تجهیز مدیریت به یک سیستم اطلاعاتی صحیح و مطمئن که توانایی مدیریت را در اتخاذ تصمیمات لازم در خصوص برنامه‌ریزی، سازماندهی و کنترل ارتقا بخشد، به یک ضرورت اساسی عصر ما تبدیل شده است. حال این اطلاعات می‌تواند به کمک سیستم‌های گوناگون مدیریت مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد (موسوی، ۱۳۸۳). امروزه، سازمان‌ها - اعم از کوچک و بزرگ - درگیر موقعیت‌ها و شرایط به مراتب پیچیده‌تری نسبت به گذشته‌اند. موضوعاتی مانند رقابت فشرده در بازار، نوسان‌های اقتصادی، بحران‌های روزمره در روابط بین‌المللی، پیشرفت سریع فناوری در اغلب زمینه‌ها، حساسیت بیش از پیش عامل انسانی در سازمان و بسیاری از مسایل دیگر، مدیریت سازمان‌ها را بسیار دشوارتر از گذشته کرده است و بر این اساس لازم است که تحقیقاتی در زمینه اطلاعات و تأثیر آن بر بهبود تصمیم‌گیری صورت پذیرد و تحقیق حاضر هم به منظور بررسی تأثیر ویژگی‌های کیفی اطلاعات مالی و نقش آن در بهبود تصمیم‌گیری مدیران ضرورت دارد.

به‌طور کلی، تحقیق حاضر از آن جهت اهمیت دارد که اجرای وظایف دشواری که بر عهده مدیران محول گردیده، مستلزم تحمل مخارج سنگینی است که باید برای تأمین آنها منابع کافی در اختیار باشد و چون تصمیمات مدیران نقش بسزایی در این راستا دارد و از طرفی، منابع هم کمیاب است، لذا لازم است که مدیران هر چه بیشتر با استفاده از اطلاعات لازم نسبت به اتخاذ تصمیمات مؤثرتر مبادرت ورزند.

اطلاعات و اطلاعات مالی

معنای اطلاعات در هر سازمان، بسیار فراتر از چیزی است که تصور می‌شود. اطلاعات داده‌ای است که دارای شکل و ساختار بوده و سازمانیافته می‌باشد و متضمن انتقال و دریافت آگاهی و دانش است. اطلاعات گزینه‌های جدید را آشکار می‌سازد یا موجب حذف گزینه نامربوط و ضعیف می‌گردد و سرانجام افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و آنها را برمی‌انگیزاند. اطلاعات شامل داده‌ها، تصاویر، اسناد و متون هستند که غالباً به نحوی پیچیده و در هم تنیده شده‌اند، اما در بافتی با معنی و سازمانیافته جای دارند. اصطلاح "داده‌ها" معمولاً به معنای اجزای تشکیل دهنده اطلاعات به کار می‌رود. با این همه به خاطر داشتن یک نکته دارای اهمیت است که اطلاعات معنایی به مراتب وسیع‌تر از ارقام دارد (غلامزاده و فتحی، ۱۳۷۷، ۳۹).

اطلاعات عبارت است از داده پردازش شده‌ای که گیرنده پیام آن را تفسیر و درک کند. باید توجه داشت که شخصی که اطلاعات را می‌فرستد، آن را تغییر شکل می‌دهد، از آنجا که فرآیند تفکر و فهم افراد متفاوت است، لذا پیام می‌تواند معانی مختلفی داشته باشد. برای تبدیل داده‌ها به اطلاعات، باید داده‌ها تحلیل، خلاصه یا پردازش شوند. تعریف کاملی از اطلاعات چنین است

که اطلاعات، داده‌های پردازش شده‌ای هستند که منجر به تغییر رفتار انسان می‌شوند (ثاقب تهرانی و تدین، ۱۳۸۴، ۵).

اطلاعات مالی مهم‌ترین نوع اطلاعاتی است که در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی مؤثر است، همچنین مهم‌ترین نوع اطلاعاتی است که تصمیم‌گیرندگان مختلف نسبت به یک مؤسسه یا سازمان به آن احتیاج دارند. اگر اطلاعات مربوط به معاملات و عملیات مالی یک مؤسسه یا سازمان را فهرست کنیم، به قدری مفصل و طویل خواهد شد که هیچ فایده‌ای برای تصمیم‌گیری‌های مختلف نخواهد داشت. بنابراین، لازم است که اطلاعات مربوط به مؤسسات و سازمان‌ها به نحوی فراهم شود که برای تصمیم‌گیری‌های مختلف مفید و قابل استفاده و در انجام دادن و کنترل عملیات مؤثر باشد (علیمدو ملک آرانی، ۱۴، ۱۳۷۴).

ویژگی‌های کیفی مرتبط با اطلاعات مالی

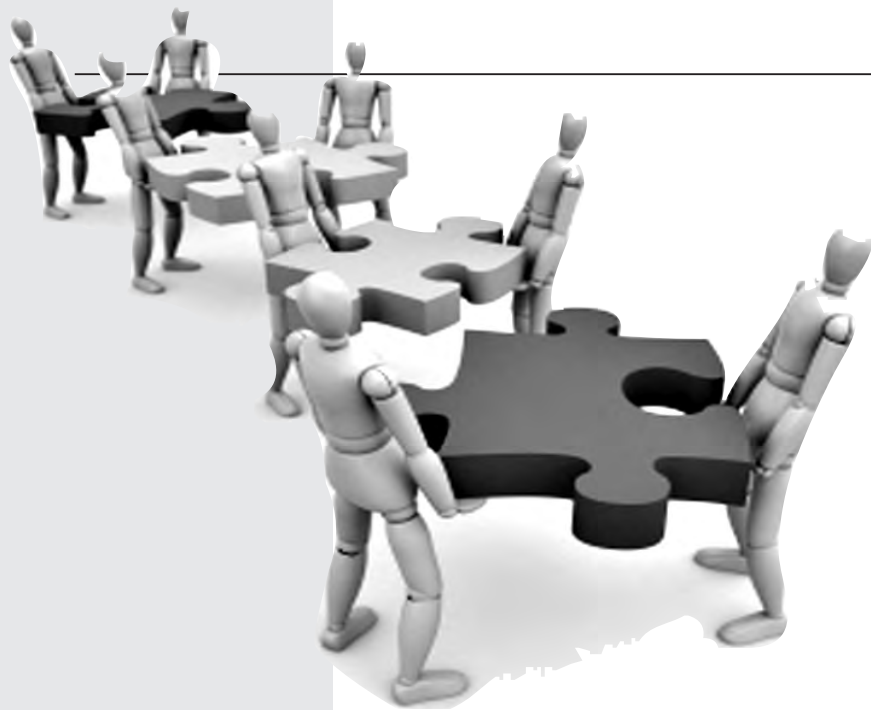
ویژگی‌های مرتبط با اطلاعات مالی، به دو دسته محتوای اطلاعات مالی و ارایه اطلاعات مالی تقسیم می‌شوند. ویژگی‌های کیفی مرتبط با محتوای اطلاعات مالی عبارتست از:

مربوط بودن: اطلاعاتی "مربوط" تلقی می‌شود که بر تصمیمات اقتصادی استفاده‌کنندگان جهت ارزیابی رویدادهای گذشته، حال (یعنی برخالص جریان‌های نقدی خالص)، آینده (یعنی ارزش پیش‌بینی) تأیید یا اصلاح ارزیابی‌های گذشته آنها (یعنی ارزش تأییدکنندگی) مؤثر واقع شود. به‌طور کلی، اطلاعاتی مربوط تلقی می‌شود که:

- ۱) ارزش پیش‌بینی داشته باشد؛ اطلاعات مالی در صورتی دارای ارزش پیش‌بینی است که استفاده‌کننده بتواند با توجه به نتایج و رویدادهای گذشته، حال و آینده را پیش‌بینی کند.
- ۲) ارزش بازخورد داشته باشد؛ به استفاده‌کنندگان کمک

اطلاعات مالی
مهمترین نوع
اطلاعاتی است که
در تصمیم‌گیری‌های
اقتصادی مؤثر است.

اطلاعات مالی در صورتی دارای ارزش پیش‌بینی است که استفاده کننده بتواند با توجه به نتایج رویدادهای گذشته، حال و آینده را پیش‌بینی کند.

صورت می‌گیرد. البته باید توجه داشت که ثبات رویه بدین معنا نیست که یک واحد تجاری هرگز نمی‌تواند رویه‌های حسابداری خود را تغییر دهد، بلکه چنانچه رویه‌های حسابداری مورد استفاده با خصوصیات کیفی "مربوط بودن" و "قابل اتکا بودن" سازگار نباشد و یا در صورت وجود رویه‌های "مربوط‌تر" و "قابل اتکا تر"، واحد تجاری می‌تواند رویه‌های حسابداری مورد عمل خود را تغییر دهد.

- همسانی رویه‌ها، یعنی این که رویه‌های حسابداری به کار گرفته شده توسط واحدهای تجاری مختلف برای رویدادهای مشابه یکسان باشد.

- افشا، یعنی اینکه رویه‌های حسابداری به کار رفته در تهیه صورت‌های مالی و همچنین هرگونه تغییرات در آن رویه‌ها و آثار چنین تغییراتی باید افشا شود (Hill، ۱۹۹۷، صفحه ۱۱۸).

قابل فهم بودن: چنانچه اطلاعات ارائه شده، کیفیت‌های "مربوط بودن" و "قابل اتکا بودن" را داشته باشد، اما غیرقابل فهم باشد، استفاده کننده نمی‌تواند از آنها در تصمیم‌گیری‌های خود استفاده نماید. منظور از قابل فهم بودن آن است که اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی، باید به آسانی برای استفاده کنندگان قابل درک باشد. عوامل مؤثر بر قابل فهم بودن عبارتند از:

- توان استفاده کنندگان، اطلاعات مالی عموماً براساس این فرضیه تهیه می‌شوند که استفاده کنندگان آگاهی معقولی از فعالیت‌های تجاری و اقتصادی دارند و از دانش متعارفی درباره حسابداری برخوردارند و با صرف تلاش معقول، مایل به مطالعه و بررسی اطلاعات هستند.

- ادغام و طبقه‌بندی اطلاعات، برای تسهیل تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی، باید اقلام با خصوصیات مشابه به نحوی مناسب با یکدیگر ادغام و طبقه‌بندی شوند (اسکندری، ۱۳۸۶، ۵).

رابطه بین خصوصیات کیفی اطلاعات مالی طبق استاندارد ایران در شکل شماره یک آمده است.

کند تا بتوانند ارزیابی قبلی خودشان نسبت به صورت‌های مالی را تأیید یا اصلاح کنند.

۳) به موقع باشد: اطلاعات حسابداری قبل از اینکه ارزش خود را از دست بدهند، جهت کنترل عملیات باید به موقع در دسترس استفاده کنندگان قرار گیرند.

میزان مربوط بودن اطلاعات مالی بین استفاده کنندگان دارای درجات متفاوت می‌باشد، زیرا با توجه به نیاز استفاده کنندگان اطلاعات مالی و خواست‌های آنان به موضوع خاص بستگی دارد. "اطلاعات مربوط" به افراد ذینفع کمک می‌کند تا رویدادهای مالی گذشته، حال و آینده را مورد ارزیابی قرار دهند و انتظارات آنان را در مورد رویدادهای آتی تأیید یا انتظارات قبلی را تغییر دهد (همتی، ۱۳۸۵، ۵۲).

قابل اتکا بودن: قابلیت اتکا، نوعی ویژگی کیفی است که چنانچه افرادی واجد شرایط با صلاحیت مشابه به صورت مستقل، از همان فرآیند اندازه‌گیری تبعیت کنند، به نتایج یکسان و مشابهی دست یابند. به عبارت دیگر، اطلاعاتی قابل اتکاست که عاری از اشتباه و تمایلات جانبدارانه با اهمیت باشد و به‌طور صادقانه معرف آن چیزی باشد که بیان کننده آن است یا به گونه‌ای معقول انتظار می‌رود که بیان کند.

ویژگی‌های کیفی مرتبط با رایج اطلاعات مالی عبارتند از:

قابل مقایسه بودن: قابل مقایسه بودن، یعنی اینکه استفاده کنندگان از اطلاعات مالی باید بتوانند بر پایه اطلاعات، شباهت‌ها و تفاوت‌های موجود در یک پدیده اقتصادی را شناسایی کنند. معمولاً اطلاعات مالی به دو شکل زیر مقایسه می‌شوند:

۱) مقایسه اطلاعات مالی یک واحد تجاری با اطلاعات مشابه سال‌های قبل آن، به منظور تشخیص روند تغییرات در وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی آن.

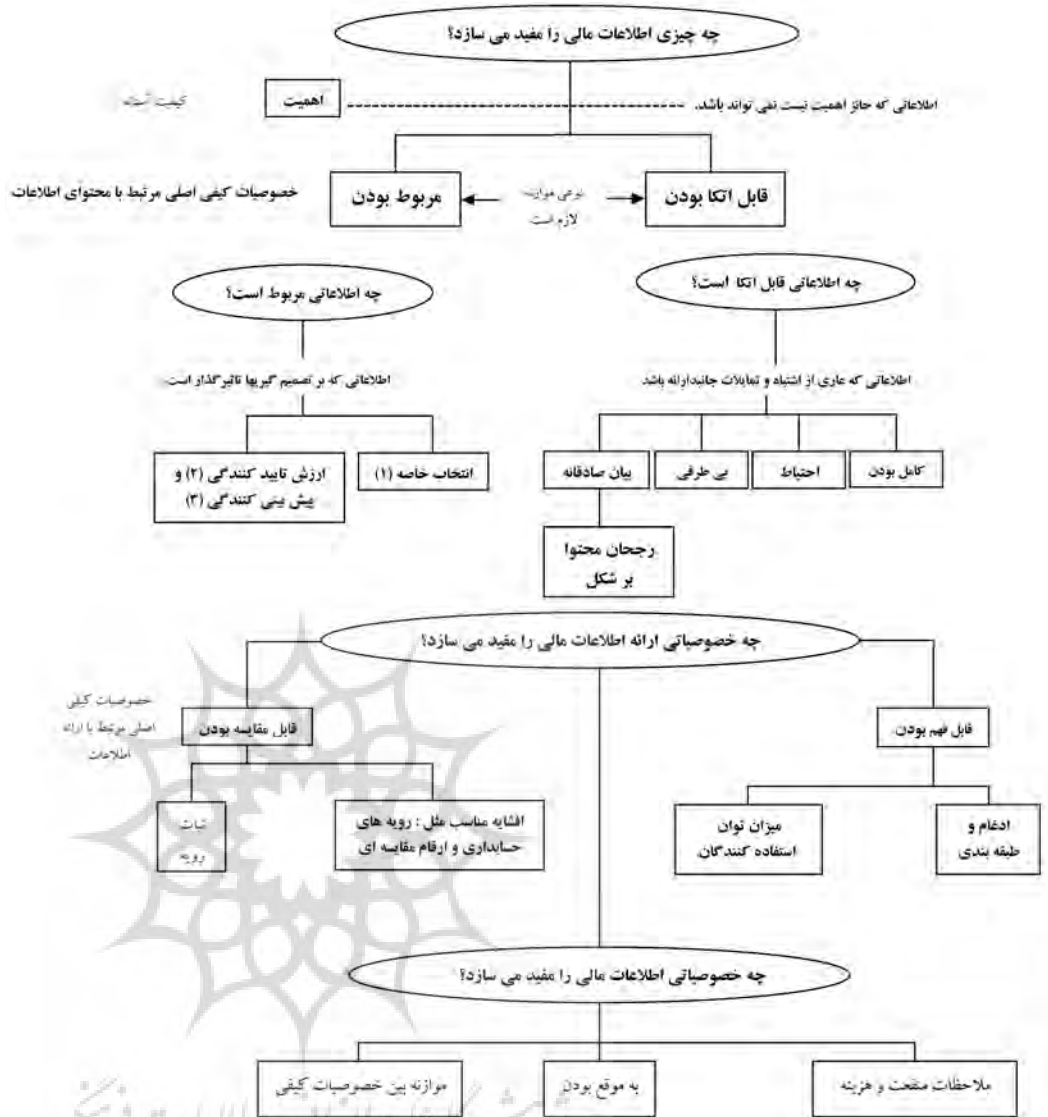
۲) مقایسه اطلاعات مالی یک واحد تجاری با واحدهای تجاری دیگر، به منظور ارزیابی وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی آن در مقایسه با واحدهای تجاری دیگر.

شرایط لازم برای قابل مقایسه بودن عبارتند از:

- ثبات رویه ۴، یعنی اینکه حسابداری رویدادهای مشابه در هر دوره مالی و از یک دوره به دوره بعد با روش یکسان

رابطه بین خصوصیات کیفی اطلاعات مالی طبق استاندارد ایران

منبع: حسن، همتی (۱۳۸۵)، حسابداری میانه (۱)، تهران، انتشارات ترمه، چاپ سوم، ص ۵۶.

استفاده کنندگان از اطلاعات مالی باید بتوانند بر پایه اطلاعات، شباهت‌ها و تفاوت‌های موجود در یک پدیده اقتصادی را شناسایی کنند.

تصمیم و تصمیم‌گیری

تصمیم عبارت است از یک گزینش که به موجب آن، شخص درباره موقعیت به نتیجه‌ای نایل می‌شود. تصمیم، معرف یک رفتار یا عمل درباره "چه باید کرد" یا "چه نباید کرد" است. تصمیم‌گیری، یک فراگرد است و تصمیم، نتیجه آن است (قربانی نامور، ۱۳۸۵، ۲۲۰). تصمیم‌گیری به زبان ساده عبارت است از انتخاب یک راه از میان راه‌های مختلف (الوانی، ۱۳۸۵، ۱۷۷).

تصمیم‌گیری عامل محرک و موتور مولد سازمان و نقطه اوج فعالیت‌های مدیریت و بیانگر قطع کامل جریان تفکر، اندیشه، مذاکره و مشاوره در مورد موضوع و یا موضوع‌های متعددی است که در انتظار رسیدن به مرحله اتخاذ تصمیم‌های مناسب و مطلوب هستند (Shackle، ۲۰۰۳، ۳۲).

تصمیم‌گیری در بافت سازمانی فرایندی است که به گزینش یک رشته اعمال از میان دو یا چند انتخاب منجر می‌شود، یعنی اعمالی که به قصد کمک به نیل به هدف‌های سازمانی به اجرا در می‌آیند. بنابراین، تصمیم‌گیری سازمانی عبارت است از انتخاب اعمالی که در جهت حل مسایل سازمانی قرار دارند (میچل، ۱۳۷۶، ۳۸۷). تصمیم‌گیری عبارت است از انتخاب کردن که اشاره بر جریان فکری دارد و دارای هدف می‌باشد (Massie، ۲۰۰۴، ۳۵). به طور کلی، تصمیم‌گیری به صورت انتخاب از میان چندین گزینه تعریف شده است. با این تعریف زمانی که مدیر طراحی، سازماندهی و نیز اقدام به کنترل می‌کند، در واقع تصمیم‌گیری را انجام می‌دهد (اصغری، ۱۳۷۹).

ویژگی‌های یک تصمیم خوب

انعطاف‌پذیری: از زمانی که یک تصمیم اتخاذ می‌شود تا وقتی که بدان عمل می‌شود، متغیرهای گوناگونی جلوه‌نمایی می‌کنند که هر کدام می‌توانند اجرای تصمیم را به مخاطره‌افکنند یا آن را تسریع نمایند. به هر حال، چون شرایط حاکم بر موقعیت اجرای تصمیم متغیر است و هر آن می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلف قرار گیرد، در اتخاذ تصمیم باید عنصر انعطاف‌پذیری و وفق با شرایط اضطراری و تغییرات احتمالی لحاظ شود.

قابل درک بودن: یکی از شرایط مهم و ضروری برای انجام هر کاری، درک دقیق جوانب و ویژگی‌های آن است. تا زمانی که درک صحیح نباشد، انتظار عمل صحیح نیز نمی‌رود. اگر مدیری در سازمان تصمیمی را اخذ کند، باید در رابطه با سطح سواد و گیرایی زیردستان آن را به شکلی مطرح نماید که زیردستان دقیقاً منظور تصمیم گیرنده را بفهمند. در واقع، بدون درک و فهم صحیح مطلب، امکان اجرای دقیق و صحیح برنامه مورد نظر ممکن نخواهد بود.

قابلیت برقراری هماهنگی: هماهنگی امروز یکی از کارکردهای اساسی مدیریت بوده و از جمله مواردی است که خلأ آن می‌تواند در جهت رسیدن به اهداف سازمان خلل ایجاد نماید و این هماهنگی زمانی به وجود خواهد آمد که تصمیم‌های مدیر واقع بینانه و اصولی باشد. هماهنگی بین واحدهای مختلف یک سازمان امری ضروری و حیاتی به نظر می‌رسد و این مهم باید از طریق تصمیم‌های مدیر جامه عمل بپوشد. برای رفع ناهماهنگی لازم است مدیر در برنامه‌ریزی اولیه این نکته را مشخص سازد که فعالیت قسمت‌های مختلف باید در محدوده تصمیمات مدیر صورت پذیرند تا هماهنگی لازم در سطح کل سازمان به وجود آید.

اخلاقی بودن: یکی از مواردی که در هر نوع برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری لازم‌الاجرا است، توجه به چتر فلسفی حاکم

چنانچه اطلاعات ارایه شده، کیفیت‌های "مربوط بودن" و "قابل اتکا بودن" را داشته باشند، اما غیر قابل فهم باشند، استفاده کننده نمی‌تواند از آنها در تصمیم‌های خود استفاده کند.

بر ارزش‌های موجود در جامعه است. در سراسر مراحل برنامه‌ریزی - از هدف‌گذاری، گرفته تا ارزشیابی - همه متأثر از این نکته هستند و خود تصمیم‌گیری نیز از این امر مستثنا نیست و مدیر می‌بایست در اتخاذ تصمیمات خویش، اعتقادات، اخلاقیات، عرف جامعه، ارزش‌ها و هنجارهای موجود را در نظر بگیرد و عدم توجه دقیق به این مسأله و مسایل مربوط، مشکلات عدیده‌ای را به وجود خواهد آورد.

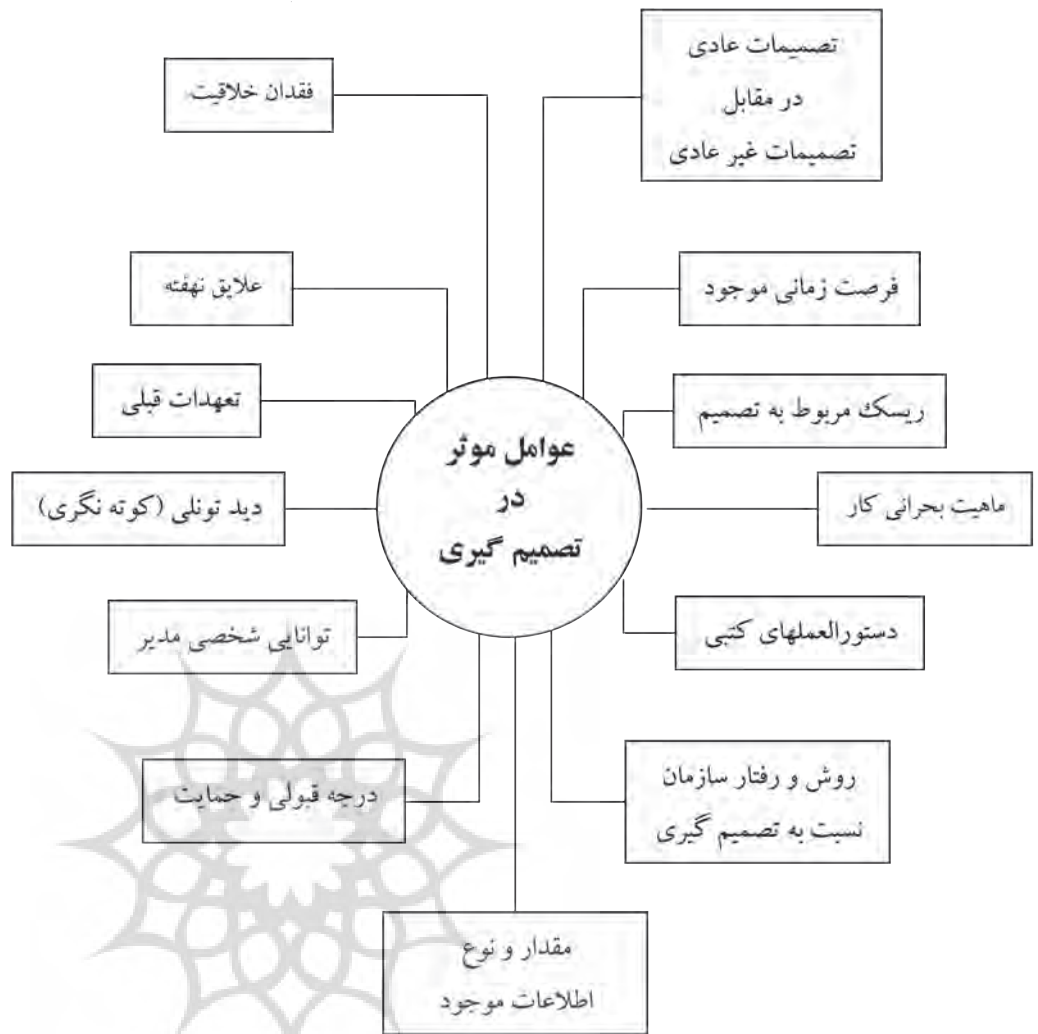
دوراندیشی: در هر تصمیمی، تجزیه و تحلیل اطلاعات و آینده‌نگری نقش مهمی دارد. مسایل احتمالی راپیش‌بینی می‌کند. امیرالمومنین (ع) می‌فرماید: «اساس دوراندیشی، تصمیم‌گیری و نتیجه‌اش پیروزی است» (فخیمی آذر، ۱۳۸۵، ۱۲۷).

عوامل مؤثر در بهبود تصمیم‌گیری مدیران

بسیاری از عوامل بر تصمیم‌گیری مدیران مؤثرند؛ بعضی از آنها بیشتر در سطوح بالا مؤثرند تا در سطح پایین‌تر و برعکس. در شکل شماره دو بعضی از این عوامل مهم نشان داده شده‌اند.

تصمیم‌های عادی پیش یا افتاده: بیشتر مدیران برای انجام دادن وظایف خود، تصمیم‌های متعارف زیادی می‌گیرند. این تصمیم‌ها براساس خط مشی‌ها، قوانین سازمانی و همچنین عادت‌ها و برتری‌های شخصی مدیر گرفته می‌شوند. البته مسلم است که مدیران نباید وقت خودشان را به همان میزان که برای تصمیم‌گیری‌های نامتعارف، یا زیاد جدی مورد نیاز است، صرف تصمیم‌گیری‌های پیش یا افتاده کنند. مدیران در تصمیم‌گیری، مثل سایر جنبه‌های کار باید از خود انعطاف نشان دهند. اگر مدیری فقط به کتاب قانون بچسبد و قضاوت‌های شخصی را در مسیر بهبود مسایل مبتلا به بکار بگیرد، از حد یک کارمند ساده پیش‌تر نخواهد بود.

شکل شماره دو
عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری

منبع: منوچهر، حاضر، (۱۳۷۴)، تصمیم‌گیری در مدیریت، تهران، نشر نی، ص ۷۶.

یک مدیر به سطوح بالاتر برود، میزان تصمیم‌گیری‌های نامتعارف وی نیز افزایش پیدا می‌کند. این گونه تصمیم‌گیری‌ها به اعمال خلاقیت و قضاوت خوب از جانب مدیران نیاز دارد.

شکل شماره سه

سطوح مدیریت و میزان نسبی تصمیم‌های عادی و غیر عادی

منبع: منوچهر، حاضر، (۱۳۷۴)، تصمیم‌گیری در مدیریت، تهران، نشر نی، ص ۸۰.

تصمیم‌های غیر عادی: اگر چه تصمیم‌های متعارف ممکن است وقت زیادی را از یک مدیر بگیرند، ولی آنچه باعث شکست یا موفقیت مدیران می‌شود، ناشی از تصمیم‌گیری‌های نامتعارف آنهاست، یعنی تصمیم‌هایی که در رابطه با مشکل‌ها یا وضعیت‌های غیر معمول گرفته می‌شوند. گسترش یا محدود نشدن فعالیت‌ها در بازارهای خارجی، ساختن ماشین‌های تولیدی، یا خرید یک سیستم کامپیوتری پیشرفته، تماماً جز وضعیت‌های تصمیم‌گیری از نوع نامتعارف‌اند. این گونه تصمیم‌ها را مدیران در سطوح مختلف می‌گیرند. تصمیم‌هایی که یک سرپرست در سطح پایه ممکن است بگیرد، می‌تواند از اخراج یک کارمند تا تغییر در چگونگی قرار گرفتن وسایل و تجهیزات کاری و تغییر در فرایند انجام گرفتن کار در قسمت وی باشد، ولی تصمیم نامتعارف که به شکست یا موفقیت یک سازمان منجر می‌شود، باید توسط مدیران سطوح بالاتر مانند مدیر عامل، رییس و مالکان آن گرفته شود.

در شکل شماره سه سطوح سه‌گانه مدیریت و میزان تصمیم‌های پیش‌یافته در مقابل تصمیم‌های مهم نشان داده شده‌اند. هر چه

تدارک اطلاعات مالی به صورت سیستماتیک و هدفمند، مستلزم طراحی و بکارگیری نظام اطلاعات حسابداری است.

مدت زمان موجود: مدت زمانی که برای تصمیم‌گیری اختصاص داده می‌شود، غالباً یک عامل مهم به شمار می‌آید. مدیران عمدتاً ترجیح می‌دهند که قبل از تصمیم‌گیری، به اندازه کافی برای تجزیه و تحلیل تمام راه‌های انجام دادن کار "گزینه‌ها" وقت داشته باشند، ولی کمتر مدیری از این امکان بهره می‌گیرد. بیشتر تصمیم‌ها می‌باید در وضعیتی گرفته شوند که از نظر زمانی محدودیت وجود دارد.

خطر کردن مربوط به تصمیم: خطر جویی مربوط به تصمیم‌گیری عبارت است از احتمال تأثیر سوء و معکوس ناشی از تصمیم گرفته شده بر سازمان. این عاملی است که مدیران آگاهانه و یا غیر عمد در تمامی تصمیم‌گیری‌هایشان اعمال می‌کنند (حاضر، ۱۳۷۴، ۸۱-۸۰).

نتیجه‌گیری
اغلب تصمیماتی که مدیران اتخاذ می‌کنند، تبعات مالی دارد و به تبع آن، اطلاعات حسابداری و مالی از مجموع اطلاعات فراهم شده خرده نظام‌ها، اهمیتی ویژه می‌یابد. مدیریت صحیح و کارآمد بدون استفاده از دانش حسابداری و بدون اتکا و استناد مداوم بر اطلاعات مالی، ناممکن و یا لاقفل کم حاصل است. تدارک اطلاعات مالی به صورت سیستماتیک و هدفمند، مستلزم طراحی و به کارگیری نظام اطلاعاتی حسابداری است. این نظام مسوولیت جمع‌آوری و گزارشگری اطلاعات مالی را به عهده دارد، به نحوی که در تصمیم‌گیری سودمند واقع شود. اطلاعات فراهم شده زمانی در تصمیم‌گیری مفید است که از ویژگی‌های کیفی لازم برخوردار باشد. بدون شک توانایی سازمان در انجام مؤثر وظایفش، به کیفیت تصمیماتی که در آن گرفته شود، بستگی دارد و کیفیت تصمیمات هم از کیفیت اطلاعات تبعیت می‌کند. برای تصمیم‌گیری، به اطلاعات صحیح درباره مسأله و ابعاد آن و همچنین به تعبیر و تفسیر صحیح اطلاعات نیاز است. اطلاعات، مهم‌ترین عامل حیات سازمان است و هر قدر سازمانی از لحاظ اطلاعاتی غنی‌تر باشد، تصمیمات درست‌تر و بهتری را اتخاذ خواهد کرد. اگر اطلاعات موجود برای تصمیم‌گیری صحیح نباشند، تصمیمی که اتخاذ می‌شود، احتمالاً تصمیم درستی نخواهد بود و اقداماتی که براساس آن بعمل می‌آید، احتمالاً اقداماتی بجا و مؤثر نخواهند بود، ولی اگر اطلاعات دقیق، به هنگام و به موقع در دسترس مدیریت قرار گیرند، برنامه‌ریزی‌های سازمانی نزدیک به واقع بوده و با برنامه‌ریزی استراتژیک یا تصمیم‌گیری بهتر، موجبات بهبود در تصمیم‌گیری مدیران و توسعه سازمانی فراهم شده و از سقوط نیز جلوگیری بعمل می‌آورد.

مدت زمان موجود: مدت زمانی که برای تصمیم‌گیری اختصاص داده می‌شود، غالباً یک عامل مهم به شمار می‌آید. مدیران عمدتاً ترجیح می‌دهند که قبل از تصمیم‌گیری، به اندازه کافی برای تجزیه و تحلیل تمام راه‌های انجام دادن کار "گزینه‌ها" وقت داشته باشند، ولی کمتر مدیری از این امکان بهره می‌گیرد. بیشتر تصمیم‌ها می‌باید در وضعیتی گرفته شوند که از نظر زمانی محدودیت وجود دارد.

خطر کردن مربوط به تصمیم: خطر جویی مربوط به تصمیم‌گیری عبارت است از احتمال تأثیر سوء و معکوس ناشی از تصمیم گرفته شده بر سازمان. این عاملی است که مدیران آگاهانه و یا غیر عمد در تمامی تصمیم‌گیری‌هایشان اعمال می‌کنند (حاضر، ۱۳۷۴، ۸۱-۸۰).

نتیجه‌گیری

اغلب تصمیماتی که مدیران اتخاذ می‌کنند، تبعات مالی دارد و به تبع آن، اطلاعات حسابداری و مالی از مجموع اطلاعات فراهم شده خرده نظام‌ها، اهمیتی ویژه می‌یابد. مدیریت صحیح و کارآمد بدون استفاده از دانش حسابداری و بدون اتکا و استناد مداوم بر اطلاعات مالی، ناممکن و یا لاقفل کم حاصل است. تدارک اطلاعات مالی به صورت سیستماتیک و هدفمند، مستلزم طراحی و به کارگیری نظام اطلاعاتی حسابداری است. این نظام مسوولیت جمع‌آوری و گزارشگری اطلاعات مالی را به عهده دارد، به نحوی که در تصمیم‌گیری سودمند واقع شود. اطلاعات فراهم شده زمانی در تصمیم‌گیری مفید است که از ویژگی‌های کیفی لازم برخوردار باشد. بدون شک توانایی سازمان در انجام مؤثر وظایفش، به کیفیت تصمیماتی که در آن گرفته شود، بستگی دارد و کیفیت تصمیمات هم از کیفیت اطلاعات تبعیت می‌کند. برای تصمیم‌گیری، به اطلاعات صحیح درباره مسأله و ابعاد آن و همچنین به تعبیر و تفسیر صحیح اطلاعات نیاز است. اطلاعات، مهم‌ترین عامل حیات سازمان است و هر قدر سازمانی از لحاظ اطلاعاتی غنی‌تر باشد، تصمیمات درست‌تر و بهتری را اتخاذ خواهد کرد. اگر اطلاعات موجود برای تصمیم‌گیری صحیح نباشند، تصمیمی که اتخاذ می‌شود، احتمالاً تصمیم درستی نخواهد بود و اقداماتی که براساس آن بعمل می‌آید، احتمالاً اقداماتی بجا و مؤثر نخواهند بود، ولی اگر اطلاعات دقیق، به هنگام و به موقع در دسترس مدیریت قرار گیرند، برنامه‌ریزی‌های سازمانی نزدیک به واقع بوده و با برنامه‌ریزی استراتژیک یا تصمیم‌گیری بهتر، موجبات بهبود در تصمیم‌گیری مدیران و توسعه سازمانی فراهم شده و از سقوط نیز جلوگیری بعمل می‌آورد.

زیرنویس‌ها:

توجه:

فهرست منابع مورد استفاده در این مقاله، در دفتر مجله موجود است.

- 1) Predictive.
- 2) Feedback Value.
- 3) Time Lines.
- 4) Consistency.